

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ КОМПАНІЇ

*Сагайдак-Нікітюк Р.В. *, Ісаєва А. О.*

* професор кафедри управління та економіки підприємства, д.ф.н.

спеціальність «Логістика», 6 курс

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

У сучасних умовах світової кризи кожному підприємству доводиться виживати за рахунок формування власних джерел фінансування, і робиться це за допомогою мінімізації витрат, тобто вилучення коштів з обігу, але без порушення діяльності всього господарського процесу. Вчені й аналітики вказують, що обсяг запасів на підприємстві складає біля 30% вартості його активів, а тому вони мають значний вплив на господарську діяльність, виробничий процес та кінцевий результат діяльності будь-якого підприємства.

Запаси для фармацевтичних підприємств – це матеріальні ресурси, які знаходяться на різних стадіях виробництва і збуту, тобто це сукупність субстанцій, основних і допоміжних матеріалів та інших товарів, які очікують вступу до процесу виробничого споживання, або лікарські засоби (ЛЗ), що очікують відвантаження споживачу.

На рівні фармацевтичного підприємства запаси відносяться до числа об'єктів, що вимагають великих капіталовкладень, тому вони являють собою один з факторів, які впливають на рівень логістичного обслуговування в цілому. Проте багато підприємств не приділяють цим процесам належної уваги і постійно недооцінюють свої майбутні потреби в наявних запасах. У наслідок цього фармацевтичні підприємства звичайно зіштовхуються з тим, що їм доводиться вкладати в запаси більший капітал, ніж передбачалося.

Основними мотивами, якими керуються підприємства при створенні матеріальних запасів, є: імовірність порушення встановленого графіка постачань (непередбачуване зниження інтенсивності вхідного матеріального

поток); можливість коливання попиту (імовірно збільшення інтенсивності вихідного потоку); сезонні коливання виробництва певних видів лікарських засобів; знижки за закупівлю великої партії товарів також можуть стати причиною створення запасів; спекуляція; значні витрати, пов'язані з оформленням замовлення; можливість негайного обслуговування споживачів тощо. Перелічені причини свідчать про те, що підприємства змушені створювати запаси, тому що в протилежному випадку збільшуються витрати обігу, тобто зменшується його прибуток.

Створення запасів завжди пов'язане з витратами на їх створення й утримання:

- заморожені фінансові кошти;
- витрати на утримання спеціально обладнаних приміщень;
- оплата праці спеціального персоналу;
- постійний ризик псування чи розкрадання.

Таким чином, наявність запасів – це витрати, але й відсутність запасів – це теж витрати, тільки виражені в формі різноманітних втрат, до яких відносять:

- витрати від простоювання виробництва;
- витрати від відсутності товару на складі в момент появи попиту;
- витрати від закупівлі дрібних партій товарів за більш високими цінами та ін.

Проте, незважаючи на те, що утримання запасів пов'язане з певними витратами, підприємства змушені їх створювати, оскільки відсутність запасів може призвести до ще більшої втрати прибутку, який отримує підприємство.

Таким чином, запаси завжди є фактором, що забезпечує гнучке функціонування фармацевтичного підприємства і є свого роду «страховкою» його діяльності.